

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่ช่วยให้ประเทศมีการพัฒนา คือภาวะเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และเมื่อใดก็ตามที่ประเทศต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำรัฐบาลก็มุ่งที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว โดยพยายามดำเนินนโยบายต่างๆเพื่อให้เศรษฐกิจฟื้นตัวโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งการที่รัฐบาลจะสามารถทำเช่นนั้นได้จะต้องอาศัยนโยบายเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นตัวส่งเสริมให้การวางแผนนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม หากศึกษาถึงทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์จะพบว่าทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ 2 สำนักที่ถูกกล่าวถึง และถูกหยิบยกเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายเศรษฐกิจมากที่สุด คือทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของสำนักคลาสสิกและสำนักเคนส์

รากฐานของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกซึ่งเป็นหนึ่งในทฤษฎีของเศรษฐศาสตร์กระแสหลักที่เราศึกษากันอยู่ทุกวันนี้ มีจุดเริ่มต้นมาจากแนวคิดของบิดาแห่งเศรษฐศาสตร์นามว่า “อดัม สมิท” (Adam Smith) ซึ่งได้ถ่ายทอดแนวคิดลงในหนังสือที่มีชื่อว่า “The Wealth of Nation” ในปี 1776 ซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการนำแนวคิดทางด้านตลาดเสรีที่เชื่อว่าการทำงานของระบบตลาดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตลาดจะอยู่ในดุลยภาพเสมอ มาใช้ในทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งถ้าหากเมื่อไรก็ตามที่ตลาดไม่ได้อยู่ในภาวะที่เป็นดุลยภาพ ก็จะมีกลไกราคาหรือมี “มือที่มองไม่เห็น” (Invisible Hand) เข้ามาเป็นตัวทำให้ระบบตลาดกลับสู่ดุลยภาพในที่สุดโดยรัฐบาลไม่ต้องเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจแม้แต่น้อย แต่เมื่อช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้เกิดปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในยุโรปเป็นระยะเวลายาวนาน ลุกลามต่อเนื่องมาจนถึงช่วงกลางทศวรรษ 1930 ที่เรียกว่า “The Great Depression” กลับพบว่าทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของสำนักคลาสสิกนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ในขณะที่เดียวกันทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคแนวใหม่ซึ่งมีแนวคิดในการดำเนินนโยบายตรงข้ามกับแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกโดยลีนเชิง ก็ได้ปรากฏขึ้นในหนังสือที่มีชื่อว่า “The General Theory of Employment, Interest and Money” ซึ่งถูกเขียนขึ้นโดยนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ นามว่า “จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์” (John Maynard Keynes) ทั้งนี้ทฤษฎีดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงดังกล่าวได้เป็นผลสำเร็จจึงทำให้ในช่วงนั้น แนวคิดของเคนส์เริ่มมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็

ตาม ในช่วงทศวรรษ 1970 ทฤษฎีของเคนส์ได้ลดบทบาทความสำคัญลงไปเนื่องจากไม่สามารถใช้แก้ปัญหาภาวะที่มีอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานสูงเกิดขึ้นพร้อมๆกัน (Stagflation) ได้ซึ่งในช่วงนั้นเองที่เป็นจุดเริ่มต้นให้ทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกใหม่ (Neo Classics) เกิดขึ้นมาเพื่อโจมตีแนวคิดของเคนส์โดยยังคงมีแนวคิดเช่นเดียวกับสำนักคลาสสิกเดิมที่ว่ารัฐบาลไม่ควรใช้นโยบายเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ซึ่งทุกวันนี้ก็ยังคงเป็นคำถามที่ถกเถียงกันอยู่ว่าเมื่อเกิดความผันผวนขึ้นในระบบเศรษฐกิจแนวคิดหรือทฤษฎีของเศรษฐศาสตร์สำนักใด เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหามากกว่ากัน

ทั้งนี้ หากได้ศึกษาถึงความแตกต่างของแนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ของทั้ง 2 สำนักจะพบว่ามีการอธิบายแนวคิดของทฤษฎีอันหนึ่งที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนซึ่งก็คือ ทฤษฎีอุปทานรวม (Aggregate Supply) โดยแต่ละสำนักต่างก็มีความเห็นต่อลักษณะของเส้นอุปทานรวมที่แตกต่างกันออกไปซึ่งสิ่งดังกล่าวถือเป็นแนวคิดสำคัญที่นำไปสู่การวางรากฐานที่ใช้ในการอธิบายถึงสาเหตุของการเกิดวัฏจักรเศรษฐกิจ (Business Cycle) ในมุมมองที่ต่างกันของ 2 สำนัก ซึ่งมุมมองดังกล่าวก็จะส่งผลให้แนวคิดในการกำหนดนโยบายที่ใช้เป็นกลไกในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (Stabilization Policy) ของทั้ง 2 สำนักนั้นแตกต่างกันตามไปด้วย จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นว่าการทราบถึงลักษณะของเส้นอุปทานรวมนั้นถือเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ประเทศสามารถวางนโยบายเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ด้วยเหตุนี้เองการศึกษาถึงลักษณะของเส้นอุปทานรวมจึงได้รับความสนใจอย่างมากในหมู่นักเศรษฐศาสตร์มหภาคในหลายๆประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย

เส้นอุปทานรวมในแบบจำลองวัฏจักรเศรษฐกิจของเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกนั้นมีลักษณะเป็นเส้นตั้งฉากกับแกนนอนหรือแกนผลผลิต โดยเกิดจากข้อสมมติฐานที่ว่าระดับการจ้างงานจะเป็นตัวกำหนดระดับผลผลิตในระบบเศรษฐกิจและระดับราคาสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างสมบูรณ์ในระยะสั้น นั่นหมายความว่าปริมาณเงินไม่มีบทบาทในการกำหนดปริมาณการผลิตส่งผลให้รัฐบาลไม่สามารถอัดฉีดเงินเข้าไปในระบบเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจได้เพราะหากรัฐบาลเข้าไปจัดการกับอุปสงค์รวม (Aggregate Demand) จะส่งผลให้ระดับราคาเปลี่ยนแปลงเพียงอย่างเดียวโดยไม่สามารถทำให้ระดับผลผลิตเปลี่ยนแปลงได้ส่วนการเปลี่ยนแปลงของระดับผลผลิตจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุปทานรวมเท่านั้น

ส่วนเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์เชื่อว่าเส้นอุปทานรวมที่มีลักษณะเป็นเส้นตั้งฉากกับแกนนอนหรือแกนผลผลิตจะเกิดขึ้นเฉพาะในระยะยาวเท่านั้น แต่ในระยะสั้นเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์

เชื่อว่าเส้นอุปทานรวมมีความชันเป็นบวกซึ่งนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ได้เสนอแบบจำลองที่แสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่ทำให้เส้นอุปทานรวมเป็นไปในลักษณะดังกล่าวไว้ 3 รูปแบบ อันได้แก่ หนึ่ง แบบจำลองค่าจ้างตัวเงินปรับตัวได้ช้า (Sticky-Wage Model) สอง แบบจำลองราคาสินค้าปรับตัวได้ช้า (Sticky-Price Model) สาม แบบจำลองความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสาร (Imperfect-Information Model) และถึงแม้ว่าแต่ละแบบจำลองจะมีที่มาของแนวคิดสำหรับแต่ละทฤษฎีแตกต่างกัน แต่สุดท้ายจะได้รูปแบบของสมการอุปทานรวมที่ได้จากทั้ง 3 แบบจำลองในลักษณะเดียวกัน ต่อมา Mankiw and Reis (2002) ก็ได้เสนอแบบจำลองใหม่ที่อธิบายว่าแท้จริงแล้วสาเหตุที่ทำให้เส้นอุปทานรวมมีความชันเป็นบวก คือการมีของข้อจำกัดในการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสาร หรือการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจ (Sticky Information)

หากพิจารณาข้อสมมติฐานในทฤษฎีอุปทานรวมของทั้งสองสำนักจะพบว่าเส้นอุปทานรวมของระบบเศรษฐกิจไทยนั้นน่าจะมีลักษณะสอดคล้องกับทฤษฎีของสำนักเคนส์ เนื่องจากรัฐบาลไทยได้มีการกำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และ มีการกำหนดราคาสินค้าบางประเภทซึ่งเป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนจนในระบบเศรษฐกิจ จึงเป็นเหตุผลสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้การศึกษาแบบจำลองที่ใช้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้เส้นอุปทานรวมมีความชันเป็นบวกนั้นเป็นเรื่องน่าสนใจขึ้นมา อีกทั้งหากสามารถพิสูจน์ได้ว่าลักษณะของเส้นอุปทานรวมของไทยมีความชันเป็นบวกจริงก็จะนำไปสู่ข้อสรุปนโยบายที่ว่าสามารถดำเนินนโยบายการเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีการขยายตัวได้ในระยะสั้น

งานศึกษาของ Mankiw and Reis (2002) ได้นำแบบจำลองราคาสินค้าปรับตัวได้ช้า (Sticky-Price Model) ของเคนส์ไปขยายผลการศึกษาต่อ โดยได้เสนอแบบจำลองใหม่ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจจริงมากกว่าแบบจำลองเดิม แบบจำลองใหม่ที่กล่าวถึงก็คือ “Sticky Information Model” ซึ่งหมายถึงการมีของข้อจำกัดในการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารหรือการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจ โดยแบบจำลองดังกล่าวมองถึงการปรับตัวของระดับราคาภายใต้ข้อสมมติฐานที่ว่า การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในตลาดเป็นไปอย่างช้าๆ แต่มีการตัดสินใจปรับเปลี่ยนราคาเกิดขึ้นอยู่เสมอ โดยแบ่งครัวเรือนเป็น 2 กลุ่ม คือ หนึ่ง กลุ่มที่ตั้งราคาสินค้าตามข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจที่ทราบ ณ ปัจจุบัน และ สอง กลุ่มที่ยังไม่ทราบข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน จึงตั้งราคาสินค้าตามข้อมูลข่าวสารในอดีต เปรียบเทียบกับแบบจำลองที่อธิบายถึงการปรับตัวของระดับราคาอย่างช้าๆ ทั้งนี้ ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าแบบจำลองใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงของราคาเป็นไปอย่างช้าๆ โดยมีสาเหตุมาจาก

ความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Sticky Information) สามารถอธิบายถึงพลวัตของผลกระทบของอุปสงค์ร่วมที่มีต่อระดับผลผลิตและระดับราคาได้เป็นอย่างดี แนวคิดในการสร้างแบบจำลองดังกล่าวเกิดจากการรวมแบบจำลอง “Staggered Price” ของ Calvo (1983) ซึ่งแสดงการตั้งราคาของผู้ผลิตที่พิจารณาจากอุปสงค์ของสินค้าที่ถูกกำหนดจากอรรถประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภคและแบบจำลองที่แสดงการกำหนดราคาจากข้อมูลข่าวสารที่มีความไม่สมบูรณ์ของ Lucas (1973) เข้าด้วยกัน ผลที่ได้จากงานศึกษานี้เองที่ทำให้การศึกษาเรื่องการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นน่าสนใจและมีการขยายการศึกษาในเรื่องนี้ออกไปอีกเรื่อยๆ โดยเริ่มแรกงานศึกษาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลกระทบต่อการค้าเงิน

นอกจากการนำสาเหตุของการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการศึกษาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเงินแล้ว ยังนำเรื่องดังกล่าวไปใช้ในการศึกษาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคอย่างทฤษฎีการคาดการณ์อย่างมีเหตุผลอีกด้วย โดย Carroll (2003) เป็นคนแรกที่หยิบเอาประเด็นของการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมาใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนสาเหตุที่ทำให้ลักษณะการคาดการณ์ของครัวเรือนไม่เป็นไปตามทฤษฎีการคาดการณ์อย่างมีเหตุผลโดยแบบจำลองของ Carroll (2003) สมมติว่า การคาดการณ์ของครัวเรือนเป็นไปตามข่าวสารในหนังสือพิมพ์ซึ่งพลวัตการคาดการณ์ของข่าวสารเหล่านั้น จะเคลื่อนไหวตามการคาดการณ์ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ (Professionals) ซึ่งเป็นผู้ที่มีเหตุผล (Rational) ดังนั้นการคาดการณ์ของครัวเรือนควรเป็นไปอย่างมีเหตุผลแต่ในความเป็นจริงกลับพบว่าการคาดการณ์ของครัวเรือนมิได้เป็นเช่นนั้น จึงนำไปสู่ข้อสมมติฐานที่ว่ามิบังโอกาสเท่านั้นที่ครัวเรือนจะได้รับข่าวใหม่ นั่นก็หมายความว่าอาจมีข้อจำกัดบางอย่างที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การคาดการณ์โดยรวมของครัวเรือน

Carroll (2003) ได้สร้างแบบจำลองตามข้อสมมติฐานที่ตนคิดไว้โดยนำต้นแบบมาจากโครงสร้างของแบบจำลองจากงานศึกษาที่มีชื่อว่า “The epidemiology of macroeconomic expectation” ที่นำมาจากงานศึกษาของ Carroll (2001) ทั้งนี้วิธีการศึกษาในของ Carroll (2003) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก ทดสอบว่าข้อมูลการคาดการณ์ของผู้เชี่ยวชาญเป็นการคาดการณ์ที่มีเหตุผลมากกว่าข้อมูลการคาดการณ์ของครัวเรือนหรือไม่ เนื่องจากก่อนหน้านี้มีหลายงานศึกษาที่ยังมีข้อสงสัยต่อความน่าเชื่อถือของการคาดการณ์เงินเฟ้อของผู้เชี่ยวชาญ โดยทั้งงานศึกษาของ Turnovsky (1970) และ Bryan and Gavin (1986) พบว่าทั้งข้อมูลสำรวจการคาดการณ์เงินเฟ้อของผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลสำรวจการคาดการณ์ของครัวเรือนนั้นยังมีลักษณะเอนเอียง แต่งานศึกษาของ

Croushore (1998) กลับพบว่า การคาดการณ์เงินเฟ้อของผู้เชี่ยวชาญและการคาดการณ์ของครัวเรือน นั้นมีลักษณะแตกต่างกันออกไป คือการคาดการณ์เงินเฟ้อของผู้เชี่ยวชาญเป็นการคาดการณ์อย่างมีเหตุผล ส่วนการคาดการณ์ของครัวเรือนเป็นการคาดการณ์อย่างไม่มีเหตุผล ส่วนที่สอง ทดสอบว่า พฤติกรรมการคาดการณ์ของครัวเรือนสามารถอธิบายได้อย่างมีเหตุผล โดยแบบจำลองที่ Carroll (2003) สร้างขึ้นหรือไม่ ซึ่งเป็นแบบจำลองที่แสดงถึงการมีของข้อจำกัดในการแพร่กระจายของ ข้อมูลข่าวสารหรือการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจ และทดสอบว่า ครัวเรือนมีพฤติกรรมการคาดการณ์ในลักษณะที่เรียกว่า “การคาดการณ์ที่มีการปรับตัว” (Adaptive Expectations) หรือไม่ ส่วนที่สาม ทดสอบว่าหากมีข่าวสารที่ครอบคลุมหรือมีการรายงานข่าวสาร ในปริมาณเพิ่มขึ้นจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของครัวเรือน หรือไม่

ผลที่ได้จากงานศึกษาของ Carroll (2003) พบว่าการคาดการณ์ของผู้เชี่ยวชาญเป็นการ คำนวณที่มีเหตุผลมากกว่าข้อมูลการคาดการณ์ของครัวเรือน โดยแบบจำลองการคาดการณ์อย่างมี เหตุผลสามารถอธิบายพฤติกรรมการคาดการณ์ของครัวเรือนได้และครัวเรือนไม่ได้มีพฤติกรรมการ คำนวณในลักษณะที่เรียกว่า “การคาดการณ์ที่มีการปรับตัว” (Adaptive Expectations) แต่การ คำนวณของครัวเรือนนั้นเป็นไปอย่างมีเหตุผลผ่านการคาดการณ์ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ และ เนื่องจาก มีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในบางกลุ่มครัวเรือนจึงทำให้การคาดการณ์ของ ครัวเรือนไม่เป็นไปตามการคาดการณ์ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดซึ่งหากมีการรายงานข่าวสารเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ความสามารถในการรับข่าวสารของครัวเรือนเพิ่มขึ้นด้วย

ต่อมา Carroll (2006) ก็ขยายผลการศึกษาต่อในประเด็นของการมีความล่าช้าในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลกระทบต่อพลวัตรของการบริโภคของครัวเรือนเดิมที่ผลที่ได้จากการศึกษาพล วัตรของการบริโภคในระดับจุลภาคและระดับมหภาคมักจะมี ความแตกต่างกัน แต่ในงานศึกษาของ Carroll (2006) นี้ ได้นำการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจมาใช้เป็น เหตุผลช่วยอธิบายถึงสาเหตุของความแตกต่างดังกล่าวให้ลงรอยกันได้ นอกจากนี้ Carroll (2006) ยังกล่าวว่าการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารยังเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างแบบจำลองเพื่อ อธิบายพฤติกรรมการบริโภคที่ราบเรียบเกินไปของครัวเรือนอีกด้วย

จากหลายๆงานศึกษาที่ผ่านมา จะเห็นว่าเรื่องการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารใน ระบบเศรษฐกิจเริ่มกลายมาเป็นประเด็นที่นักเศรษฐศาสตร์หลายท่านในต่างประเทศให้ความสนใจ ศึกษาอย่างกว้างขวางแต่สำหรับงานศึกษาในประเทศไทยนั้น เรื่องดังกล่าวยังไม่ได้ถูกหยิบยกมา ศึกษาอย่างจริงจัง ดังนั้นงานวิจัยเชิงประจักษ์ชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่ามีความล่าช้าในการ

รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจไทย หรือไม่ เนื่องจากได้สังเกตเห็นว่าการศึกษารื่องดังกล่าวนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่ผู้วางนโยบายเพราะผลที่ได้จากการศึกษาจะช่วยตอบคำถามที่ว่า รัฐบาลจะสามารถดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีการขยายตัวได้หรือไม่ในระยะสั้น โดยงานวิจัยเชิงประจักษ์ชิ้นนี้ได้เลือกใช้แบบจำลองของ Carroll (2003) มาเป็นแบบจำลองต้นแบบในการศึกษา เนื่องจาก Carroll (2003) เป็นคนแรกที่ยอมรับประเด็นของการมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมาใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนสาเหตุที่ทำให้ลักษณะการคาดการณ์ของครัวเรือนไม่เป็นไปตามทฤษฎีการคาดการณ์อย่างมีเหตุผล ซึ่งสามารถนำวิธีการศึกษาดังกล่าวไปใช้ในการหาข้อสรุปที่ว่า “ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้นมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือไม่” “รูปแบบการคาดการณ์ครัวเรือนไทย เป็นอย่างไร” และ “ปริมาณการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงการคาดการณ์เงินเฟ้อของครัวเรือนไทย หรือไม่”

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาว่า มีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจไทย หรือไม่
2. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบ และลักษณะการคาดการณ์เงินเฟ้อของครัวเรือนไทย
3. เพื่อศึกษาว่าปริมาณการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงการคาดการณ์เงินเฟ้อของครัวเรือนไทย หรือไม่

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาถึงลักษณะของการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจนั้นสามารถเลือกศึกษากับข้อมูลข่าวสารได้หลายประเภท โดยในงานศึกษานี้จะมุ่งเน้นไปที่ลักษณะการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็นตัวแปรสำคัญทางเศรษฐกิจ คือการคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อของครัวเรือนไทยซึ่งข้อมูลดังกล่าวนำมาจากผลสำรวจการคาดการณ์เงินเฟ้อของครัวเรือนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนำไปใช้ในการสร้างดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ส่วนข้อมูลรายงานการคาดการณ์เงินเฟ้อของผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจใช้ข้อมูลผลการพยากรณ์อัตราเงินเฟ้อคาดการณ์ที่มาจากเส้นอัตราผลตอบแทน (Yield Curve) โดยนํางานศึกษาของ Frankel and Lown (1994) มาใช้เป็น

แบบจำลองพื้นฐานสำหรับการหาค่าอัตราเงินเพื่อคาดการณ์ดังกล่าว ส่วนข้อมูลสำหรับสร้างดัชนีที่แสดงถึงปริมาณการรายงานข่าวสารอัตราเงินเพื่อ คือข้อมูลกฤตภาคข่าวอัตราเงินเพื่อซึ่งถูกเก็บรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ของทุกสำนักหนังสือพิมพ์โดยข้อมูลดังกล่าวนำมาจากฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวของสำนักหนังสือพิมพ์ข่าวสด

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่าในระบบเศรษฐกิจไทยมีความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Sticky Information) หรือไม่
2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบและลักษณะการคาดการณ์เงินเฟ้อของครัวเรือนไทย
3. ทำให้ทราบว่าปริมาณการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเงินเพื่อนั้นมีผลกระทบต่อความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของครัวเรือนไทย หรือไม่
4. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาเพื่อที่จะสามารถขยายผลการศึกษาไปในประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม
5. การทราบถึงลักษณะการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในระบบเศรษฐกิจว่ามีความล่าช้าหรือไม่ รวมทั้งการทราบถึงลักษณะการคาดการณ์ของครัวเรือนไทยนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้วางนโยบายเศรษฐกิจโดยจะช่วยให้สามารถดำเนินนโยบายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

1.5 โครงสร้างของวิทยานิพนธ์

ในงานศึกษานี้มีโครงสร้างเนื้อหาแบ่งได้ดังต่อไปนี้ ส่วนที่กล่าวไปแล้วใน บทที่ 1 คือบทนำ ซึ่งจะกล่าวถึง ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย และนิยามคำศัพท์ ใน บทที่ 2 จะกล่าวถึงกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 จะอธิบายถึงระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แบบจำลอง วิธีการศึกษา ตัวแปร และข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา บทที่ 4 แสดงผลที่ได้จากการศึกษาพร้อมการวิเคราะห์ผลการศึกษาและส่วนสุดท้าย บทที่ 5 กล่าวถึงการสรุปผลการศึกษา นัยเชิงนโยบาย ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับการขยายผลการศึกษาต่อไป

1.6 นิยามศัพท์

การคาดการณ์ที่มีการปรับตัว (Adaptive Expectations) หมายถึงการคาดการณ์ของคนในระบบเศรษฐกิจที่รูปแบบในการคาดการณ์ถูกสร้างขึ้น จากการสังเกตค่าของตัวแปรในอดีตที่เพิ่งผ่านมาไม่นานเป็นเกณฑ์ในการคาดการณ์ค่าในอนาคต

การคาดการณ์อย่างมีเหตุผล (Rational Expectations) หมายถึงการคาดการณ์ของคนในระบบเศรษฐกิจที่รูปแบบในการคาดการณ์ซึ่งถูกสร้างขึ้น โดยอยู่บนข้อสมมติฐานที่ว่าคนในระบบเศรษฐกิจ มีความสามารถในการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการพิจารณาได้ทั้งหมด และสามารถใช้อินพุตเหล่านั้นด้วยความชาญฉลาดในการคาดการณ์ค่าในอนาคต

ความล่าช้าในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Sticky Information) หมายถึงการที่ในระบบเศรษฐกิจมีข้อจำกัดบางอย่างที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารไม่สามารถแพร่กระจายไปอย่างทั่วถึงทั้งระบบเศรษฐกิจได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

ราคาสินค้าปรับตัวได้ช้า (Sticky Price) หมายถึงการที่ราคาของสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ของสินค้าและบริการที่เป็นไปอย่างเชื่องช้า ซึ่งอาจเกิดจากการที่หน่วยธุรกิจกำหนดราคาสินค้าให้มีเสถียรภาพเพื่อรักษฐานลูกค้าประจำของตนเอาไว้ หรือการปรับเปลี่ยนราคาในแต่ละครั้งอาจมีต้นทุนในการปรับเปลี่ยน ซึ่งถ้าหากครั้งใดที่การปรับเปลี่ยนราคาไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปก็อาจจะทำให้หน่วยธุรกิจเลือกที่จะคงราคาสินค้าเดิมเอาไว้

ค่าจ้างตัวเงินปรับตัวได้ช้า (Sticky Wage) หมายถึงการที่อัตราค่าจ้างแรงงานไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการกำหนดอัตราค่าจ้างระยะยาวในอุตสาหกรรมบางประเภทไว้ล่วงหน้า